

۲۲۳۷۲۵۹

www.ketab.ir

وامنیت روانی حجاج

مجتبیٰ حیدری

سرشناسه	: حیدری، مجتبی، ۱۳۵۰
عنوان و نام	: حج و امنیت روانی حجاج / مجتبی حیدری
مشخصات	: تهران: نشر مشعر، ۱۴۰۰.
مشخصات	: ۱۴۴ ص
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۹۵۱-۵
وضعیت	: فیا.
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: حج
موضوع	: Hajj
موضوع	: حج — جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Hajj -- Psychological aspects
موضوع	: زیارت و زائران — جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Pilgrims and pilgrimages -- Psychological aspects
موضوع	: زیارت و زائران — تدابیر ایمنی
موضوع	: Pilgrims and pilgrimages -- Security measures
رده بندی	: BP۷۸۸/۸
رده بندی	: ۲۹۷/۳۵۷
شماره	: ۸۴۸۵۲۸۳

حج و امنیت روانی حجاج

تألیف:	مجتبی حیدری
تدوین:	پژوهشکده حج و زیارت
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری مشعر
نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۴۰۰
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
بها:	۱۴۰,۰۰۰ ریال

پایگاه اطلاع رسانی پژوهشکده حج و زیارت:

<http://hzrc.ac.ir>

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۹۵۱-۵

فهرست

دیاچه	۹
پیشگفتار	۱۱
فصل اول: مباحث مقدماتی	۱۳
تعریف مفاهیم	۱۳
۱. امنیت	۱۳
۲. روان	۱۵
۳. امنیت روانی	۱۶
۴. آرامش	۱۹
انواع امنیت	۱۹
۱. انواع امنیت از نظر سطح	۲۰
۲. انواع امنیت از نظر هدف (قلمرو)	۲۰
۳. انواع امنیت از نظر موضوع	۲۱
امنیت و امنیت روانی در قرآن	۲۲
موضوعات مورد توجه قرآن در زمینه امنیت	۲۳
۱. بیان انواع امنیت	۲۳
الف) امنیت جانی	۲۳
ب) امنیت مالی	۲۳
ج) امنیت ناموسی	۲۴

۶ حج و امنیت روانی حجاج

۲. برخورداری از امنیت پس از حاکم شدن مؤمنان..... ۲۴
۳. زایل شدن امنیت پس از ناسپاسی..... ۲۵
۴. امنیت ریشه اسلام و سلام..... ۲۷
۵. امنیت مصداق بارز نعمت..... ۲۷
۶. امنیت بزرگ‌ترین پاداش الهی..... ۲۸
- نظریات روان‌شناسان درباره امنیت روانی..... ۲۹

۱. دیدگاه مزلو..... ۲۹
۲. دیدگاه اریکسون..... ۳۱
۳. دیدگاه اریک فروم..... ۳۲
۴. دیدگاه کارن هورنای..... ۳۳
- عوامل امنیت روانی..... ۳۵
- آثار و نتایج امنیت روانی..... ۳۵

۱. آرامش روانی..... ۳۵
۲. سلامت جسمی و روانی..... ۳۶
۳. رضایت از زندگی..... ۳۶
۴. افزایش روابط اجتماعی..... ۳۷
۵. انگیزه پیشرفت بالا..... ۳۷
۶. تفکر و برنامه‌ریزی صحیح..... ۳۹
۷. تصمیم‌گیری صحیح برای مسائل زندگی..... ۳۹

- حج و امنیت روانی..... ۳۹

فصل دوم: امنیت روانی در حج..... ۴۱

- امنیت حرم و امنیت روانی..... ۴۳
- مناسک حج و امنیت روانی..... ۴۷
۱. احرام..... ۴۹
۲. طواف..... ۵۱
۳. نماز طواف..... ۵۳
۴. سعی..... ۵۵

فهرست ۷

۵۷.....	۵. وقوف در مشاعر مقدس
۶۰.....	اماکن حج و امنیت روانی
۶۲.....	۱. کعبه
۶۳.....	۲. مسجدالحرام
۶۴.....	۳. مسعى
۶۶.....	۴. مکه
۶۷.....	۵. مواقف
۷۰.....	اوقات حج و امنیت روانی
۷۳.....	فصل سوم: عوامل سازمانی ایجادکننده امنیت روانی در حج
۷۴.....	عوامل مربوط به مدیران ایرانی
۷۴.....	۱. تسهیل انجام امور مربوط به ثبت نام تا اخذ روادید، و...
۷۷.....	۲. برنامه‌ریزی جهت تأمین نیازهای مادی و رفاهی زائران
۷۹.....	۳. گزینش و آموزش دقیق مدیران و روحانیان توانا و کابلد
۸۱.....	۴. تهیه و اجرای طرح‌های فرهنگی - تبلیغی و آموزشی
۸۳.....	۵. تولید، انتشار و عرضه کتاب و محصولات فرهنگی
۸۴.....	عوامل مربوط به کشور عربستان
۸۴.....	۱. برخورد مناسب مسئولان عربستان با زائران کشورهای اسلامی
۸۶.....	۲. تلطیف فضای عمومی عربستان نسبت به سایر مسلمانان
۸۸.....	۳. برقراری امنیت به ویژه در اماکن مقدس مکه و مدینه
۹۰.....	۴. تأمین نیازمندی‌های زائران حرمین شریفین
۹۱.....	۵. مدیریت اماکن مقدس و مناسک حج به نحو مطلوب
۹۲.....	۶. جلوگیری از مجادلات مذهبی و فرقه‌ای
۹۷.....	فصل چهارم: وظایف مدیران و روحانیان کاروان‌ها در ایجاد امنیت روانی حجاج
۹۹.....	وظایف مدیران
۹۹.....	۱. خوش اخلاقی با زائران
۱۰۲.....	۲. همراهی با زائران در طول سفر
۱۰۳.....	۳. برقراری ارتباط عاطفی با زائران و همدلی با آنان

دیباچه

امنیت از ضروریات زندگی انسان‌هاست و در میان آنها، امنیت روانی جایگاه خاصی دارد. امنیت روانی است که موجب می‌شود انسان‌ها به مسائل زندگی خود بیندیشند، برنامه‌ریزی کنند، برای آینده نقشه بکشند، مسیر پیشرفت و ترقی را در پیش گیرند و در صدد اصلاح زندگی خود برآیند. بدون وجود امنیت روانی، هیچ‌کدام از این امور ممکن نخواهد بود.

یکی از عرصه‌های مهم امنیت روانی، نقش آن در انجام مناسک حج است. بهره‌مندی حج‌گزاران از امنیت روانی، به آنان آرامش می‌دهد و نگرانی را از آنها دور می‌سازد. حاجیان برخوردار از امنیت روانی، امکان می‌یابند که در فضایی بدون دغدغه و نگرانی به اعمال خود بیندیشند و توجه خود را به ذات اقدس خداوند معطوف کنند و بدین ترتیب، از این عبادت بزرگ لذت لازم را ببرند.

آنچه در این نوشتار به آن پرداخته شده، امنیت روانی حجاج است. نویسنده محترم در این اثر تلاش کرده راهکارهای بهره‌مندی زائران خانه خدا از امنیت روانی را بررسی نماید و وظایف مدیران و روحانیون کاروان‌ها، را در این زمینه به طور مختصر و مفید بیان کند.

ضمن تشکر از محقق محترم، جناب آقای مجتبی حیدری، و ارزیابان محترم آقایان

۱۰ حج و امنیت روانی حجاج

محمدرضا احمدی و محمدرضا سالاری فر امیدواریم خوانندگان محترم با مطالعه، بهره
کافی را از این اثر ارزشمند ببرند.

گروه اخلاق و اسرار

پژوهشکده حج و زیارت

من الله التوفيق و عليه التكلان

www.ketab.ir